

Załącznik Nr 1
do umowy nr ..... z dnia ..... r

WARUNKI UMOWY

SPIS TREŚCI

Definicje

1. Definicje
2. Powiadomienia, zezwolenia, itp.

Zamawiający - Inspektor Nadzoru

3. Przedstawiciel Zamawiającego
4. Obowiązki Zamawiającego
5. Polecenia na piśmie
6. Bezstronność Zamawiającego

Podwykonawstwo

7. Podwykonawstwo

Umowa

8. Umowa
9. Kolejność ważności dokumentów
10. Dokumentacja projektowa Zamawiającego
11. Zwłoka w dostarczeniu dokumentacji projektowej lub wydaniu poleceń

Zobowiązania ogólne

12. Ogólna odpowiedzialność Wykonawcy
13. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy
14. Zapoznanie się Wykonawcy z terenem budowy
15. Harmonogram robót
16. Obowiązki Wykonawcy
17. Potencjał Wykonawcy
18. Wytyczenie robót
19. Utrzymanie terenu budowy
20. Warunki bezpieczeństwa i ochrona środowiska naturalnego
21. Ochrona robót
22. Ryzyko Zamawiającego
23. Ubezpieczenia
24. Wykopaliska archeologiczne
25. Stosowanie rozwiązań opatentowanych
26. Źródła materiałów miejscowych
27. Zakłócenia ruchu i naruszenie praw osób trzecich
28. Zabezpieczenie dróg i obiektów inżynierskich
29. Naprawa uszkodzeń

Materiały i jakość wykonania robót

30. Jakość materiałów i robót
31. Kontrola wytwórni materiałów
32. Odbiór robót przed zakryciem

Wstrzymanie robót

33. Wstrzymanie robót

Terminy realizacji umowy

34. Data rozpoczęcia
35. Przekazanie terenu budowy
36. Termin wykonania

- 37. Przedłużenie terminu wykonania robót
- 38. Czas pracy i tempo robót
- 39. Odszkodowanie za zwłokę
- 40. Odbiór częściowy robót
- 40a. Odbiór końcowy robót

Odpowiedzialność za wady

- 41. Okres gwarancyjny
- 42. Usuwanie wad
- 43. Koszt usunięcia wad

- 44. Kosztorys ślepy
- 45. Kosztorys ofertowy
- 46. Sygnalizowanie zmian lub nieprawidłowości

Obmiary

- 47. Dokonywanie obmiarów

Fakturowanie robót

- 48. Faktura częściowa
- 49. Płatność faktury częściowej
- 50. Opóźnienie płatności

Odstąpienie od umowy

- 51. Odstąpienie od umowy przez Zamawiającego i przez Wykonawcę

Siła wyższa

- 52. Siła wyższa

Sprawy sporne

- 53. Procedura przy sprawach spornych

Kary umowne

- 54. Kary umowne

Rozliczenie umowy

- 55. Płatność faktury końcowej
- 56. Odbiór pogwarancyjny

Definicje

1. Definicje

Dla potrzeb interpretacji postanowień Umowy Strony ustalają znaczenie następujących pojęć:

- 1.1. **„Zamawiający”** – Strona Umowy zlecająca wykonanie robót budowlanych będących przedmiotem Umowy, zobowiązana do dokonania wymaganych Umową oraz przez właściwe przepisy czynności umożliwiających Wykonawcy realizację Umowy, w szczególności związanych z dostarczeniem dokumentacji projektowej oraz innych dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia i kontynuowania realizacji Umowy, oraz do odebrania zrealizowanych robót i zapłaty umówionego wynagrodzenia.
- 1.2. **„Wykonawca”** - strona Umowy zobowiązana do wykonania przewidzianych Umową robót budowlanych zgodnie z Dokumentacją projektową, przepisami prawa powszechnie obowiązującego i zasadami wiedzy technicznej.
- 1.3. **„Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca”** – osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, posiadająca zdolność prawną, która;
  - a) zawarła z Wykonawcą, Podwykonawcą lub dalszym Podwykonawcą zaakceptowaną przez Zamawiającego Umowę o podwykonawstwo na wykonanie części robót budowlanych służących realizacji przez Wykonawcę przedmiotu Umowy albo
  - b) zawarła z Wykonawcą przedłożoną Zamawiającemu Umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, stanowiące części zamówienia publicznego, z wyłączeniem umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5% wartości umowy.
- 1.4. **„Oferta”**– pisemne oświadczenie złożone przez Wykonawcę w przedmiocie wykonania robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy, zgodnie z postanowieniami SWZ, w szczególności postanowieniami Dokumentacji projektowej i Specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót, złożone Zamawiającemu w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzącego do zawarcia Umowy.
- 1.5. **„Umowa”** - zgodne oświadczenie woli Zamawiającego i Wykonawcy, wyrażone na piśmie, o wykonanie określonej w jej treści roboty budowlanej w ustalonym terminie i za uzgodnionym wynagrodzeniem.
- 1.6. **„Dziennik budowy”** – urzędowy dokument w rozumieniu Prawa Budowlanego oraz aktów wykonawczych do tej ustawy, przeznaczony do rejestracji w formie wpisów przebiegu części lub całości robót budowlanych, stanowiących przedmiot Umowy oraz wszelkich innych zdarzeń i okoliczności, zachodzących w toku ich wykonywania i mających znaczenie przy ocenie technicznej prawidłowości realizacji przedmiotu Umowy.
- 1.7. **„Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych (STWiORB)”**– dokument przekazywany Wykonawcy przez Zamawiającego w celu realizacji Umowy, zawierający zbiory wytycznych i wymagań określających warunki i sposoby wykonywania, kontroli i odbioru robót budowlanych, określonych w dokumentacji projektowej.
- 1.8. **„Dokumentacja projektowa”** - wszelkie opisy, obliczenia, dane techniczne oraz rysunki dostarczone Wykonawcy przez Zamawiającego w ramach umowy, jak również wszelkie opisy, obliczenia, dane techniczne, rysunki, próbki, wzory, modele, instrukcje obsługi, sporządzone przez Wykonawcę i zatwierdzone przez Inżyniera.

- 1.9. **"Ślepy kosztorys"** - zestawienie pozycji elementów rozliczeniowych, stanowiących podstawę płatności z określeniem jednostek obmiaru i ilości robót wg kolejności technologicznej ich wykonania z odniesieniem do KNNR - Kosztorysowe Normy Nakładów Rzeczowych, KNR – Katalog Nakładów Rzeczowych, KSNR – Katalog Scalonych Nakładów Rzeczowych.
- 1.10. **"Kosztorys ofertowy"**– kosztorys sporządzony przez Wykonawcę w szczególności na podstawie dostarczonego przez Zamawiającego przedmiaru robót, wycenionego przez Wykonawcę w formie iloczynu ilości przedmiarowej i kosztu jednostkowego, stanowiący element Oferty Wykonawcy. Z uwagi na ustalone wynagrodzenie ryczałtowe kosztorys ofertowy ma charakter informacyjny i pomocniczy.
- 1.11. **„Przedmiar robót”** – zestawienie przewidywanych do wykonania robót podstawowych w kolejności technologicznej ich wykonania wraz z ich szczegółowym opisem lub wskazaniem podstaw ustalających szczegółowy opis oraz wskazaniem właściwych specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych, z wyliczeniem i zestawieniem ilości jednostek przedmiarowych robót podstawowych. Załączony przedmiar nie stanowi podstawy wyceny, ponieważ ustalono wynagrodzenie ryczałtowe.
- 1.12. **„Cena ofertowa brutto”** – cena całkowita podana z uwzględnieniem podatków, opłat i innych obciążeń publicznoprawnych, zawarta w ofercie Wykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy, ustalona w oparciu o przekazany przez Zamawiającego przedmiar robót.
- 1.13. **"Inżynier" - obowiązki Inżyniera pełni Inspektor Nadzoru** - osoba prawna lub fizyczna, w tym również pracownik Zamawiającego, wyznaczona przez Zamawiającego do reprezentowania jego interesów przez sprawowanie kontroli zgodności realizacji robót budowlanych z dokumentacją projektową, specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, przepisami, zasadami wiedzy technicznej oraz postanowieniami warunków umowy.
- 1.14. **"Inspektor nadzoru"** - osoba pisemnie wyznaczona przez Zamawiającego, jako jego przedstawiciel, będąca uczestnikiem procesu budowlanego w rozumieniu Prawa Budowlanego.
- 1.15. **„Kierownik budowy”** – osoba fizyczna, posiadająca odpowiednie kwalifikacje do kierowania budową, wskazana i upoważniona przez Wykonawcę, zaakceptowana przez Zamawiającego i zgłoszona przez inwestora – Zamawiającego do nadzoru budowlanego, zgodnie z przepisami Prawa Budowlanego.
- 1.16. **„Konsorcjum”** – Wykonawcy podejmujący się wspólnie wykonania przedmiotu Umowy, których wzajemne relacje reguluje umowa konsorcjum lub inna umowa o podobnym charakterze, w szczególności umowa o współpracy.
- 1.17. **„Koszt”** – wszelkie wydatki poniesione przez Wykonawcę bezpośrednio w związku z realizacją robót stanowiących przedmiot Umowy.
- 1.18. **„Materiały”** – surowce i inne wyroby budowlane, które mają być wykorzystane przy wykonywaniu robót, w standardzie określonym w dokumentacji projektowej, oraz STWiORB, a w przypadku braku stosownych wytycznych co do standardu, zgodnym z przeznaczeniem i rodzajem robót, do których wykonania mają zostać zastosowane.
- 1.19. **"Roboty budowlane" ("roboty")** - zespół czynności podejmowanych przez Wykonawcę w celu zapewnienia prawidłowego oraz terminowego wykonania przedmiotu umowy, w tym również dostarczenia pracowników, materiałów i sprzętu.
- 1.20. **"Teren budowy"**– obszar, na którym prowadzone są roboty budowlane stanowiące przedmiot umowy wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia Zaplecza budowy.
- 1.21. **"Wada"** – jawne lub ukryte właściwości tkwiące w stanowiących przedmiot Umowy robotach budowlanych, lub w jakimkolwiek ich elemencie, powodujące niemożność używania lub korzystania z przedmiotu Umowy zgodnie z przeznaczeniem.

- 1.22. **"Sprzęt"** – urządzenia, maszyny, środki transportowe i inne narzędzia potrzebne do zgodnego z Umową wykonania robót budowlanych oraz usunięcia wad, będące w dyspozycji Wykonawcy.
- 1.23. **"Dzień"** - każdy z dni kalendarzowych rozpoczynający się i kończący o północy.
- 1.24. **"Data rozpoczęcia"** - data, określona w warunkach umowy, od której Wykonawca może rozpocząć roboty budowlane określone w umowie.
- 1.25. **"Termin wykonania"** – termin określony w Umowie, do upływu którego Wykonawca zobowiązany jest zakończyć wszystkie roboty objęte Umową wraz z przeprowadzeniem prób końcowych, skompletowaniem operatu kołaudacyjnego, liczony od daty rozpoczęcia do daty zakończenia.
- 1.26. **"Data zakończenia"** - data pisemnego zgłoszenia Zamawiającemu, przez Wykonawcę robót do odbioru końcowego.
- 1.27. **"Urządzenia tymczasowe"** - wszelkie urządzenia zaprojektowane, zbudowane lub zainstalowane na terenie budowy, potrzebne do wykonania robót budowlanych oraz usunięcia wad, a przewidziane do usunięcia po zakończeniu robót.
- 1.28. **"Cena jednostkowa"** – suma wszystkich kosztów, w tym: bezpośredniej robocizny, kosztów nabycia materiałów i pracy sprzętu oraz kosztów pośrednich i zysku, wyliczona na jednostkę przedmiarową.
- 1.29. **"Zaplecze budowy"** – część terenu budowy wraz z jej urządzeniami, przeznaczona na zaplecze socjalno -biurowe Wykonawcy wraz z dostępem do urządzeń infrastruktury technicznej, a także na składowanie przez Wykonawcę materiałów, sprzętu, itp.
- 1.30. **"Siła wyższa"** - wydarzenie lub okoliczność o charakterze nadzwyczajnym, na którą Wykonawca ani Zamawiający nie mają wpływu; wystąpieniu której Wykonawca ani Zamawiający, działając racjonalnie, nie mogli zapobiec przed zawarciem Umowy, której, w przypadku jej wystąpienia Wykonawca ani Zamawiający, działając racjonalnie, nie mogli uniknąć lub jej przezwyciężyć; oraz która nie może być zasadniczo przypisana Wykonawcy ani Zamawiającemu.
- 1.31. **"Operat kołaudacyjny"** - wszystkie dokumenty umowy z odnotowanymi zmianami zaistniałymi w czasie realizacji robót budowlanych, wynikami wykonanych badań, pomiarów, przeprowadzonych prób, geodezyjną inwentaryzacją robót oraz zestawienie ilości wykonanych robót; stanowiące podstawę do ich oceny i odbioru częściowego/końcowego.
- 1.32. **"Umowa o podwykonawstwo"** – pisemna umowa o charakterze odpłatnym, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, stanowiące część przedmiotu Umowy, zawierana pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą, a także pomiędzy Podwykonawcą a dalszym Podwykonawcą lub pomiędzy dalszymi Podwykonawcami.
- 1.33. **"Zabezpieczenie należytego wykonania umowy"** – zabezpieczenie w rozumieniu przepisów Pzp, wniesione przez Wykonawcę przed zawarciem Umowy w celu pokrycia ewentualnych roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy, w jednej lub w kilku formach wybranych przez Wykonawcę spośród form wskazanych w SWZ.
- 1.34. **"Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu"** – odbiór polegający na ocenie ilości i jakości wykonanych robót, które w dalszym procesie wykonywania robót nie wystąpią lub ulegają zakryciu.
- 1.35. **"Odbiór częściowy"** - odbiór częściowy polegający na ocenie wykonania części robót budowlanych będących przedmiotem Umowy.
- 1.37. **"Protokół odbioru częściowego robót"** – dokument potwierdzający odbiór wykonania przez Wykonawcę części robót budowlanych będących przedmiotem Umowy.
- 1.38. **"Odbiór końcowy"** - odbiór polegający na ocenie wykonania robót budowlanych będących przedmiotem Umowy.
- 1.39. **"Protokół odbioru końcowego robót"** – dokument potwierdzający odbiór wykonania przez Wykonawcę całości robót budowlanych będących przedmiotem Umowy.

- 1.40. „**Protokół odbioru usunięcia Wad**” – dokument potwierdzający odbiór robót w zakresie wykonania usunięcia przez Wykonawcę Wad powstałych w okresie rękojmi za Wady fizyczne lub gwarancji jakości w robotach budowlanych zrealizowanych na podstawie Umowy.
- 1.41. "**Odbiór pogwarancyjny**" - odbiór polegający na ocenie wykonanych robót związanych z usunięciem Wad powstałych i ujawnionych w okresie gwarancyjnym
- 1.42. „**Program zapewnienia jakości**” – sporządzony przez Wykonawcę dokument przekazywany Zamawiającemu i podlegający akceptacji Zamawiającego opisujący zasady działania systemu zapewnienia jakości wykonywanych robót, w szczególności organizację kontroli jakości. Program zapewnienia jakości zawiera w szczególności;
- a) procedury zarządzania jakością podczas wykonywania Umowy,
  - b) procedury obiegu informacji,
  - c) procedury zarządzania jakością na terenie budowy, w tym w zakresie prac prowadzonych w różnych porach roku,
  - d) procedury zapewniające, że Podwykonawcy oraz dalsi Podwykonawcy spełniają wymagania zarządzania jakością.

Definicje

1. Definicje

- 1.16 Teren budowy jest przedstawiony w następujący sposób:

Dokumentacja:

Przebudowa drogi powiatowej Nr 1330W Garwolin – Oziemkówka – Miastków Kościelny –
Zwola Poduchowna – Żelechów – Dudki – Trojanów

2. Powiadomienia, zezwolenia, itp.

Gdziekolwiek w treści dokumentu jest mowa o powiadomieniu, poleceniu, zezwoleniu, akceptacji, zatwierdzeniu, świadectwie lub postanowieniu wydanym przez kogokolwiek, rozumie się przez to, że odpowiedni dokument będzie sporządzony na piśmie. Dokument taki stanie się wiążący dla obu stron po potwierdzeniu jego odbioru przez osoby upoważnione.

Wszelkie dokumenty dostarczone drugiej Stronie w trakcie realizacji Umowy będą sporządzone w języku polskim.

Zamawiający – Inspektor Nadzoru

3. Przedstawiciel Zamawiającego

- 3.1. Zamawiający wyznaczy swojego przedstawiciela - Inspektora Nadzoru, który będzie przed nim odpowiedzialny oraz będzie wypełniać obowiązki i korzystać z uprawnień, jakie zostaną mu przekazane zgodnie z warunkiem 3.2.
- 3.2. Zamawiający może czasowo przekazywać Inspektorowi Nadzoru każdy z obowiązków i uprawnień, które posiada, jak również w dowolnym czasie cofnąć udzielone upoważnienie. Każde dane lub cofnięte upoważnienie musi być sporządzone na piśmie i stanie się obowiązujące z chwilą, gdy jego kopie zostaną dostarczone Inspektorowi Nadzoru i Wykonawcy.

4. Obowiązki Zamawiającego

- 4.1. Do obowiązków Zamawiającego należy:
  - 4.1.1. wprowadzenie i protokółarne przekazanie Wykonawcy terenu budowy i Dziennika budowy,
  - 4.1.2. zapewnienie na swój koszt nadzoru inwestorskiego,
  - 4.1.3. odbiór przedmiotu Umowy zgodnie z jej postanowieniami,
  - 4.1.4. terminowa zapłata wynagrodzenia określonego w Umowie w §.3.
- 4.2. Obowiązki Inżyniera – Inspektora Nadzoru ze strony Zamawiającego będzie pełnił:

- Pan Wojciech Rybicki lub inna osoba wyznaczona przez Zamawiającego.
- 4.3. Inspektor Nadzoru będzie wypełniać obowiązki i działać w ramach kompetencji, określonych w warunkach umowy oraz specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych przy założeniu jednak, że jeżeli warunki umowy zawartej przez Inspektora Nadzoru z Zamawiającym nakładają na niego obowiązek wcześniejszego uzyskania zatwierdzenia konkretnej decyzji przez Zamawiającego.

5. Polecenia na piśmie.

Polecenia wydane przez Inspektora Nadzoru, zgodnie z warunkiem 2. będą mieć formę pisemną. Jeżeli z jakiegokolwiek powodu Inspektor Nadzoru uzna za konieczne wydanie polecenia ustnego, to Wykonawca zobowiązany jest stosować się do takiego polecenia, a Inspektor Nadzoru potwierdzić pisemnie swoją ustną decyzję.

Jednocześnie przyjmuje się, że jeżeli Wykonawca w czasie nie dłuższym niż 7 dni od chwili otrzymania ustnego polecenia potwierdzi pisemnie Inspektorowi Nadzoru otrzymane polecenie i na takie potwierdzenie, nie wpłynie od Inspektora Nadzoru sprzeciw na piśmie, to będzie ono uznane za równoważne z pisemnym poleceniem.

Postanowienia niniejszego warunku odnoszą się także do poleceń wydawanych przez Inspektora Nadzoru.

6. Bezstronność Zamawiającego - Inspektora Nadzoru.

Tam gdziekolwiek zgodnie z warunkami umowy Inspektor Nadzoru ma postępować uznaniowo przy:

- a) wydawaniu decyzji, opinii lub zgody,
- b) zatwierdzeniu,
- c) podejmowaniu działań, które mogą dotyczyć praw i obowiązków

Zamawiającego lub Wykonawcy, powinien on postępować bezstronnie, zgodnie z warunkami umowy i brać pod uwagę wszystkie okoliczności. Wszelkie takie decyzje, opinie, zgody, zatwierdzenia lub inne działania, mogą być ponownie rozpatrzone, sprawdzone lub zmienione zgodnie z postanowieniami warunku 53.

7. Podwykonawstwo

- 7.1. Wykonawca może powierzyć wykonanie części zamówienia podwykonawcy.
- 7.2. Powierzenie wykonania części zamówienia podwykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z odpowiedzialności za należyte wykonanie tego zamówienia..
- 7.3. Wykonawca ponosi całkowitą odpowiedzialność wobec Zamawiającego za działania, uchybienia i zaniedbania podwykonawców, dalszych podwykonawców ich przedstawicieli lub pracowników w takim zakresie, jak gdyby były one działaniami, uchybieniami lub zaniebaniem samego Wykonawcy.
- 7.4. Jeżeli Zamawiający - Inspektor Nadzoru ma uzasadnione podejrzenia, że kwalifikacje podwykonawców lub ich wyposażenie w sprzęt nie gwarantują odpowiedniej jakości wykonania robót lub dotrzymania terminów, to może on żądać od Wykonawcy zmiany podwykonawców.

8. Umowa

Zawarcie umowy nastąpi w ciągu 10 dni od daty wysłania przez Zamawiającego pisma akceptującego o wyborze oferty Wykonawcy.

9. Kolejność ważności dokumentów.

W przypadku wątpliwości interpretacyjnych co do rodzaju i zakresu robót określonych w umowie oraz zakresu praw i obowiązków Zamawiającego i Wykonawcy, będzie obowiązywać następująca kolejność ważności dokumentów:

- (1) Umowa
- (2) Warunki umowy
- (3) Oferta Wykonawcy wraz z kosztorysem ofertowym
- (4) Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych
- (5) Przedmiar robót
- (6) Dokumentacja techniczna (szkic, rysunek)
- (7) Inne dokumenty stanowiące część umowy

10. Dokumentacja projektowa Zamawiającego.

10.1. Dokumentacja techniczna:

Przebudowa drogi powiatowej Nr 1330W Garwolin – Oziemkówka – Miastków Kościelny – Zwola Poduchowna – Żelechów – Dudki – Trojanów

- 10.2. Zamawiający przed rozpoczęciem robót, po podpisaniu Umowy przekaze bezpłatnie Wykonawcy jeden egzemplarz dokumentacji projektowej.

- 10.3. Jeżeli Wykonawcy potrzebna będzie większa ilość egzemplarzy dokumentacji projektowej, sporządzi je na własny koszt.
- 10.4. Dokumentacja projektowa dostarczona przez Zamawiającego stanowi jego własność i nie może być udostępniana osobom trzecim bez zgody Zamawiającego.
Zakaz udostępniania dokumentacji projektowej osobom trzecim, nie dotyczy podwykonawców, jak również w odpowiednim, wymaganym zakresie innych podmiotów zaangażowanych przez Wykonawcę w realizacji zamówienia. Dokumentacja projektowa zawsze może być udostępniana osobom trzecim za zgodą Zamawiającego.
- 10.5. Po zakończeniu robót Wykonawca zwróci Inspektorowi Nadzoru całą dokumentację projektową otrzymaną od Zamawiającego.
- 10.6. Zamawiający - Inspektor Nadzoru na prawo przekazać Wykonawcy dodatkowe rysunki i instrukcje, jakie uzna za konieczne dla zgodnego z Umową wykonania robót oraz usunięcia Wad. Wykonawca ma obowiązek dostosować się do tych rysunków i instrukcji.
- 10.7. Każdy dokument przekazany Wykonawcy przez Zamawiającego na którymkolwiek etapie realizacji Umowy i w jakiegokolwiek formie, w szczególności projekt budowlany pozostaje własnością Zamawiającego.
- 10.8. Wykonawca nie jest uprawniony do używania ani do udostępniania osobom trzecim jakiegokolwiek dokumentu przekazanego mu przez Zamawiającego w innym celu niż związanym z realizacją Umowy.
- 10.9. Zamawiający nabędzie własność dokumentów dostarczonych mu przez Wykonawcę z chwilą ich przekazania.

11. Zwłoka w dostarczeniu dokumentacji projektowej lub wydaniu poleceń.

- 11.1. Wykonawca zobowiązany jest powiadomić pisemnie Zamawiającego lub Inspektora Nadzoru o każdym przypadku, gdy nie dostarczenie dokumentacji projektowej lub nie wydanie poleceń przez Inspektora Nadzoru może spowodować przerwę w robotach.
- 11.2. Jeżeli z powodu nie dostarczenia przez Zamawiającego lub Inspektora Nadzoru w ustalonym terminie dokumentacji projektowej lub nie wydania poleceń, o których to przypadkach, zgodnie z warunkiem 11.1. Wykonawca powiadomił Inspektora Nadzoru, nastąpi przerwa w robotach to Zamawiający w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru i Wykonawcą ustali:
  - a) przedłużenie terminu wykonania robót,
- 11.3. Jeżeli nie dostarczenie przez Zamawiającego lub Inspektora Nadzoru dokumentacji projektowej lub nie wydanie polecenia będzie spowodowane nie przedłożeniem przez Wykonawcę dokumentów, jakie zobowiązany był przekazać zgodnie z warunkami umowy wtedy Inspektor Nadzoru weźmie pod uwagę takie uchybienia przy ustaleniach przewidzianych w warunku 11.2.

Zobowiązania ogólne

12. Ogólna odpowiedzialność Wykonawcy.

- 12.1. Wykonawca ma obowiązek wykonać roboty oraz usunąć wszelkie wady, wykonać niezbędne roboty zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru z należytą starannością i zgodnie z postanowieniami dokumentów składających się na Umowę.

- 12.2. Wykonawca bierze na siebie pełną odpowiedzialność za właściwe wykonanie robót, zapewnienie warunków bezpieczeństwa, sporządzonej przez siebie dokumentację projektową i specyfikacje techniczne i odbioru robót budowlanych oraz za metody organizacyjno - techniczne stosowane na terenie budowy.

13. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy.

- 13.1. Wykonawca, którego oferta zostanie wybrana, zobowiązany jest do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy najpóźniej w dniu jej zawarcia, w wysokości **5%** łącznej ceny brutto podanej w formularzu ofertowym. Zabezpieczenie służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.
- 13.2. Beneficjentem Zabezpieczenia należytego wykonania Umowy jest Zamawiający.
- 13.3. Koszty Zabezpieczenia należytego wykonania Umowy ponosi Wykonawca.
- 13.4. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy może być wnoszone według wyboru Wykonawcy na zasadach określonych w przepisach ustawy Pzp: w pieniądzu, poręczeniach oraz gwarancjach bankowych, gwarancjach ubezpieczeniowych.
- 13.5. Zamawiający zwróci zabezpieczenie w wysokości 70% w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez Zamawiającego za należyte wykonane. Zabezpieczenie w wysokości 30%, pozostawione zostanie na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji i zostanie zwrócone nie później niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady lub gwarancji.

14. Zapoznanie się Wykonawcy z terenem budowy.

- 14.1. Przed złożeniem oferty Zamawiającemu, Wykonawca zobowiązany jest zapoznać się ze wszystkimi warunkami, które są niezbędne do wykonania przedmiotu Umowy, przekazaną przez Zamawiającego szczegółową specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych, specyfikacją warunków zamówienia, terenem budowy i jego otoczeniem, jak również uzyskać niezbędne dla sporządzenia oferty informacje dotyczące:
- ukształtowania terenu budowy,
  - uzbrojenie terenu w urządzenia podziemne i nadziemne,
  - warunków hydrologicznych i klimatycznych,
  - możliwości urządzenia zaplecza technicznego,
  - możliwości zasilania w energię elektryczną, wodę, itp.
  - stanu dróg dojazdowych,
  - innych danych potrzebnych dla sporządzenia oferty.
- 14.2. Zakłada się, że Wykonawca uwzględnił w ofercie dane udostępnione przez Zamawiającego oraz warunki lokalne rozpoznane we własnym zakresie.
- 14.3. Jeżeli w trakcie wykonywania robót Wykonawca natrafi na przeszkody fizyczne, warunki hydrologiczne, klimatyczne, gdy wystąpią niekorzystne warunki atmosferyczne uniemożliwiające prawidłowe wykonanie robót, w szczególności z powodu technologii realizacji prac określonej: Umową, normami lub innymi przepisami, wymagającej konkretnych warunków atmosferycznych, jeżeli konieczność wykonania prac w tym okresie nie jest następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność jakich, mimo swego doświadczenia nie mógł przewidzieć, to ma obowiązek niezwłocznie powiadomić o tym Inspektora Nadzoru.

Jeżeli Zamawiający uzna przedstawioną przez Wykonawcę sytuację za słuszną to w porozumieniu z Inspektorem Nadzoru i Wykonawcą ustali:

a) przedłużenie terminu wykonania robót,

- 14.4. W ustaleniach będą wzięte pod uwagę wszelkie polecenia Inspektora Nadzoru, jakie może on wydać Wykonawcy zgodnie z zaistniałą sytuacją, a także wszelkie uzasadnione działania Wykonawcy, które podjął on z braku odpowiednich poleceń Inspektora Nadzoru.

15. Harmonogram robót.

- 15.1. Wykonawca w terminie 7 dni od daty podpisania Umowy, przedstawi Inspektorowi Nadzoru do akceptacji harmonogram robót opracowany w takiej formie i z takimi szczegółami, jakie zaleci Inspektor Nadzoru.

Z harmonogramu powinno wynikać:

- a) okres robót przygotowawczych,
- b) kolejność wykonywania robót oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych etapów lub elementów robót,
- c) terminy uzgodnień niezbędnych do realizacji robót,
- d) stosowane metody wykonania robót.

- 15.2. Wykonawca jest zobowiązany aktualizować na bieżąco harmonogram robót w zależności od faktycznego postępu robót oraz wpływu tego postępu na powiązania z innymi robotami.

- 15.3. Wykonawca jest zobowiązany przedstawiać Inspektorowi Nadzoru do akceptacji uaktualniony harmonogram robót w terminie 3 dni od daty otrzymania polecenia od Inżyniera.

- 15.4. Jeżeli Wykonawca nie przedstawi uaktualnionego harmonogramu w terminie, to Zamawiający może wstrzymać płatność faktury Wykonawcy do czasu złożenia uaktualnionego harmonogramu.

- 15.5. Akceptacja harmonogramu przez Inspektora Nadzoru nie ma wpływu na zobowiązania Wykonawcy wynikające z warunków umowy.

16. Obowiązki Wykonawcy

- 16.1 Wykonawca zobowiązuje się do wykonywania przedmiotu Umowy z należytą starannością, zgodnie z Umową, Warunkami umowy, Ofertą, Dokumentacją projektową, Specyfikacjami Technicznymi Wykonania i odbioru robót budowlanych, nienaruszającymi Umowy poleceniami Inspektora Nadzoru, zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami i polskimi normami, wytycznymi i zaleceniami oraz do oddania przedmiotu Umowy Zamawiającemu w terminie wykonania uzgodnionym w Umowie.

Do obowiązków Wykonawcy należy w szczególności;

- 16.2. prowadzenie robót przez osoby uprawnione zgodnie ze sztuką budowlaną, wiedzą techniczną oraz obowiązującymi przepisami prawnymi,

- 16.3. przejęcie terenu budowy od Zamawiającego w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, z uwzględnieniem, że od dnia przekazania terenu budowy Wykonawca:

16.3.1. ponosi względem Zamawiającego odpowiedzialność za wszelkie szkody związane z realizacją Umowy, w szczególności za utratę dóbr materialnych, uszkodzenie ciała lub

- śmierć osób, które tam powstały z winy Wykonawcy oraz ponosi odpowiedzialność za wybrane metody działań i bezpieczeństwo na terenie budowy,
- 16.3.2.** ponosi odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody i inne zdarzenia powstałe związku z wykonywaniem robót budowlanych będących przedmiotem Umowy,
- 16.4. urządzenie na własny koszt m.in. terenu budowy i zaplecza budowy,
  - 16.5. zabezpieczenie terenu budowy oraz prowadzenie robót zgodnie z przepisami BHP oraz ppoż.,
  - 16.6. wykonanie i terminowe przekazanie Zamawiającemu przedmiotu Umowy,
  - 16.7. dostarczanie niezbędnych atestów, wyników oraz protokołów badań, sprawozdań i prób dotyczących realizowanego przedmiotu Umowy,
  - 16.8. zabezpieczenie instalacji i urządzeń na terenie budowy i w jej bezpośrednim otoczeniu przed ich zniszczeniem lub uszkodzeniem w trakcie wykonywania robót, stanowiących przedmiot Umowy,
  - 16.9. zapewnienie bezpiecznego korzystania z terenu przylegającego do terenu budowy,
  - 16.10. dbanie o porządek na terenie budowy, o schludny wygląd na zewnątrz oraz utrzymywanie budowy w stanie wolnym od przeszkód komunikacyjnych,
  - 16.11. zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających na terenie budowy oraz utrzymanie terenu budowy w odpowiednim stanie i porządku zapobiegającym ewentualnemu zagrożeniu bezpieczeństwa tych osób,
  - 16.12. podjęcie niezbędnych środków służących zapobieganiu wstępowi na teren budowy przez osoby nieuprawnione,
  - 16.13. po zakończeniu robót – uporządkowanie terenu budowy, zaplecza budowy będącego w jego posiadaniu, jak również terenów sąsiadujących zajętych lub użytkowanych przez Wykonawcę,
  - 16.14. kompletowanie w trakcie realizacji robót stanowiących przedmiot Umowy wszelkiej dokumentacji zgodnie z przepisami Prawa budowlanego oraz przygotowanie do odbioru końcowego kompletu protokołów niezbędnych przy odbiorze,
  - 16.15. usunięcie wszelkich wad i usterek stwierdzonych przez Inspektora Nadzoru w trakcie trwania robót w uzgodnionym przez Strony terminie,
  - 16.16. zrealizowania przedmiotu Umowy przy udziale osób posiadających kwalifikacje oraz za pomocą sprzętu posiadającego ważne badania techniczne wykonane przez odpowiednie władze dopuszczające go do użytku.
  - 16.17. uzgodnienia wszelkich wątpliwości w dokumentacji technicznej związanych z realizacją robót budowlanych objętych Umową z Zamawiającym – Inspektorem Nadzoru,
  - 16.18. niezwłocznego, pisemnego informowania Zamawiającego – Inspektora Nadzoru o każdej niezgodności w dokumentacji dostarczonej mu przez Zamawiającego w związku z realizacją Umowy,
  - 16.19. zapewnienia na własny koszt niezbędnej infrastruktury socjalnej i technicznej dla osób, dzięki którym realizuje Umowę, a także odzieży ochronnej, niezbędnego sprzętu montażowego, narzędzi,
  - 16.20. sporządzenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na terenie budowy uwzględniającego specyfikę obiektu i warunki prowadzenia robót budowlanych,
  - 16.21. utrzymania w czystości jezdni i ulic, przez które będą przewożone materiały i towar niezbędny do realizacji Umowy, jak też materiały rozbiórkowe oraz po których poruszał się będzie sprzęt mechaniczny pracujący na budowie,
  - 16.22. wywóz i utylizacja materiałów z rozbiórki,
  - 16.23. ubezpieczenie budowy od ryzyka utraty lub uszkodzenia przedmiotu Umowy,
  - 16.24. ponoszenie odpowiedzialności za wszelkie szkody, jakich mogą doznać Zamawiający, jak i osoby trzecie w związku z wykonywaniem przedmiotu Umowy, a także związane z nienależytym wykonaniem przedmiotu Umowy. Wykonawca zobowiązuje się ponieść wszelkie koszty ubezpieczenia budowy od takich zdarzeń.
  - 16.25. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego udzielenia odpowiedzi na zgłoszone szkody.

- 16.26. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za jakość wykonywanych robót budowlanych oraz za jakość zastosowanych do robót materiałów.

17. Potencjał Wykonawcy.

- 17.1. Wykonawca w celu realizacji Umowy zapewni odpowiednie zasoby techniczne oraz personel posiadający zdolności, doświadczenie, wiedzę oraz wymagane uprawnienia, w zakresie niezbędnym do wykonywania przedmiotu Umowy, zgodnie z złożoną Ofertą.
- 17.2. Zamawiający - Inspektor Nadzoru ma prawo zgłaszać zastrzeżenia i żądać od Wykonawcy usunięcia z terenu budowy każdej osoby, która jego zdaniem zachowuje się niewłaściwie, nie posiada odpowiednich kwalifikacji, jest niedbała w wykonywaniu swojej pracy lub jej obecność na terenie budowy uznana jest przez Inspektora Nadzoru za niepożądaną.
- 17.3. Jeżeli Zamawiający – Inspektor Nadzoru zwróci się do Wykonawcy z żądaniem usunięcia określonej osoby, która należy do personelu Wykonawcy lub jego podwykonawcy oraz uzasadni swoje żądanie, to Wykonawca zapewni, że osoba ta w ciągu siedmiu dni opuści teren budowy i nie będzie miała żadnego wpływu i związku z czynnościami związanymi z wykonywaniem Umowy.
- 17.4. Przedstawicielem Wykonawcy na terenie budowy jest **kierownik budowy** zaakceptowany przez Zamawiającego - Inspektora Nadzoru. Jeżeli Zamawiający - Inspektor Nadzoru cofnie swoją akceptację dla kierownika budowy, Wykonawca, w możliwie najkrótszym czasie od otrzymania decyzji Zamawiającego - Inspektora Nadzoru, usunie kierownika budowy z terenu budowy i nie zatrudni go w żadnym innym charakterze przy robotach objętych umową, a przedstawi Zamawiającemu - Inspektorowi Nadzoru do akceptacji nową kandydaturę.
Przypadek cofnięcia akceptacji dotyczy kierownika budowy i może nastąpić tylko z uzasadnionych przyczyn, które będą wskazane, jeśli taka sytuacja zaistnieje.
- 17.5. Kierownik budowy zobowiązuje się do wypełniania swych obowiązków zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane.
- 17.6. Kierownik budowy ma obowiązek przebywania na terenie budowy w trakcie wykonywania robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy.
- 17.7. Wykonawca ma prawo do zmiany osoby pełniącej obowiązki Kierownika budowy na inną osobę o kwalifikacjach co najmniej równym kwalifikacjom wymaganym przez Zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia prowadzącym do zawarcia Umowy, po poinformowaniu o zamiarze zmiany, Zamawiającego – Inspektora Nadzoru i uzyskaniu jego pisemnej akceptacji.
- 17.8. Ewentualna zmiana kierownika budowy wymaga pisemnej zgody Zamawiającego.
- 17.9. Jeżeli w trakcie wykonywania robót obiektywnie konieczna będzie zmiana jednej z osób deklarowanych przez Wykonawcę w Ofercie, Wykonawca powiadomi o tym fakcie Zamawiającego – Inspektora Nadzoru, wskazując przyczynę zmiany oraz osobę zastępującą i przedstawiając jej kwalifikacje co najmniej równe kwalifikacjom wymaganym przez Zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzącym do zawarcia Umowy.
- 17.10. Wykonawca jest zobowiązany przedłożyć Zamawiającemu – Inspektorowi nadzoru propozycje zmian, o których mowa w pkt. 17.9. nie później niż w terminie 3 dni roboczych przed planowanym skierowaniem nowych osób do realizacji Umowy, a w sytuacjach

nagłych i nieprzewidzianych, kiedy dochowanie terminu wskazanego w zdaniu poprzedzającym nie jest możliwe – w najkrótszym możliwym terminie. Przerwa w wykonywaniu Umowy wynikająca z braku personelu Wykonawcy będzie traktowana jako przyczyna leżąca po stronie Wykonawcy i nie może stanowić podstawy do przedłużenia terminu wykonania robót.

18. Wytyczenie robót.

- 18.1. Przed przystąpieniem do wykonywania robót Wykonawca jest odpowiedzialny za:
- a) dokładne wytyczenie robót przez geodetę uprawnionego - powyższy fakt należy potwierdzić wpisem do Dziennika Budowy.
  - b) prawidłowe ustalenie sytuacji, wysokości i wymiarów wszystkich części robót,
  - c) dostarczenie niezbędnych przedmiotów pomiarowych i robocizny dla wykonania wymienionych czynności.

19 Utrzymanie terenu budowy

- 19.1. Niezwłocznie po protokólnym przejęciu terenu budowy, Wykonawca jest zobowiązany do zagospodarowania terenu budowy.
- 19.2. Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia Inspektorowi Nadzoru, osobom upoważnionym oraz innym uczestnikom procesu budowlanego, dostępu do terenu budowy oraz do wszystkich miejsc, gdzie są lub gdzie przewiduje się wykonanie robót związanych z realizacją umowy.
Jeśli wystąpią okoliczności, które będą wymagały wstępu osób na teren budowy, Inspektor Nadzoru każdorazowo będzie wydawał pisemne upoważnienie i skutecznie przekazywał Kierownikowi budowy.
- 19.3. Roboty budowlane będące przedmiotem Umowy powinny być wykonywane w taki sposób, aby nie zakłócać w sposób nieuzasadniony ruchu na drogach.
- 19.4. W czasie wykonywania robót, Wykonawca jest zobowiązany utrzymywać teren budowy w stanie wolnym od nadmiernych przeszkód komunikacyjnych, składować wszelkie urządzenia pomocnicze, sprzęt, materiały w ustalonych miejscach i należyтым porządku oraz usuwać zbędne przedmioty z terenu budowy.
- 19.5. Wykonawca na własną odpowiedzialność i na swój koszt podejmie środki zapobiegawcze wymagane przez okoliczności, aby nie naruszać praw właścicieli posesji i budynków sąsiadujących z terenem budowy oraz minimalizować zakłócenia lub szkody wynikające z prowadzenia robót budowlanych.
- 19.6. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za prawidłowe oznakowanie i zabezpieczenie; miejsca prowadzonych robót w pasie drogowym i wykonanych objazdów oraz za ich utrzymanie w należyтым stanie przez cały czas wykonywania robót.
- 19.7. Po zakończeniu robót budowlanych Wykonawca jest zobowiązany uporządkować teren budowy i przekazać go we właściwym stanie Inspektorowi Nadzoru najpóźniej do dnia odbioru końcowego robót. Wykonawca będzie jednak upoważniony do zachowania na terenie budowy, w miejscach uzgodnionych z Inspektorem Nadzoru, takich materiałów, sprzętu i urządzeń tymczasowych, jakie będą mu potrzebne do wywiązania się z zobowiązań w okresie gwarancyjnym.

20. Warunki bezpieczeństwa i ochrona środowiska naturalnego.

- 20.1. Wykonawca, w czasie wykonywania robót budowlanych oraz usuwania ewentualnych Wad powinien:
- a) w pełni przestrzegać bezpieczeństwa wszystkich osób upoważnionych do przebywania na terenie budowy,
  - b) wykonać i utrzymywać na swój koszt wszelkie osłony, ogrodzenia oznakowanie i oświetlenie terenu budowy,

- c) podjąć wszelkie niezbędne działania w celu ochrony środowiska na terenie budowy i w jego otoczeniu.
- 20.2. Jeżeli Wykonawca wykonuje roboty bez zamykania ruchu, ma on obowiązek zapewnić bezpieczeństwo ruchu na terenie budowy.
  - 20.3. Wykonawca w czasie wykonywania robót budowlanych oraz usuwania ewentualnych wad jest zobowiązany podjąć niezbędne działania w celu ochrony środowiska na terenie budowy i wokół terenu budowy.
  - 20.4. Wykonawca jako wytwarzający odpady zobowiązany jest usuwać odpady z terenu budowy z zachowaniem aktualnych przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r o odpadach (Dz. U. z 2021r. poz. 779 t.j.).
  - 20.5. Wykonawca w czasie prowadzenia robót ma obowiązek znać i przestrzegać aktualnych przepisów prawnych, w tym wynikających z ustawy z dnia 27.04.2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021r. poz. 1973 t.j.) dotyczące ochrony środowiska naturalnego, gospodarowania odpadami i bezpieczeństwa ruchu.
  - 20.6. Wykonawca ponosi odpowiedzialność z tytułu konieczności uiszczenia opłat, kar lub grzywien przewidzianych w przepisach dotyczących ochrony środowiska i przepisach regulujących gospodarkę odpadami.

21. Ochrona robót

- 21.1 Wykonawca powinien chronić przed uszkodzeniem i kradzieżą wykonane przez siebie roboty i materiały przeznaczone do wykonania robót od chwili rozpoczęcia robót do ich odbioru końcowego. Winien on również zabezpieczyć roboty przed szkodami oraz przed działaniem warunków atmosferycznych i wód gruntowych.
- 21.2. Wszelkie straty lub uszkodzenia w robotach i materiałach powstałe w okresie, w którym Wykonawca jest za nie odpowiedzialny, powinien on niezależnie od tego z jakich przyczyn powstały (z wyjątkiem przyczyn, o których mowa w warunku 21.3.)
- naprawić na własny koszt w taki sposób, aby roboty i materiały odpowiadały pod każdym względem wymaganiom specyfikacji technicznych i odbioru robót budowlanych i dokumentacji projektowej.
- 21.3. Jeżeli strata lub szkoda powstanie w wyniku zagrożeń wymienionych w warunku 21.1. lub w połączeniu z innymi zagrożeniami, Wykonawca, na żądanie Inspektora Nadzoru, w granicach przez niego ustalonych, naprawi szkodę lub stratę.
- 21.4. Wykonawca ponosi odpowiedzialność również za szkody i straty w robotach spowodowane przez siebie podczas usuwania wad w okresie rękojmi za wady.
- 21.5. Wykonawca ponosi wszelkie ryzyko wynikające z prowadzenia robót bez zamykania ruchu. Wszelkie roszczenia użytkowników dróg, jakie wpłyną do zarządcy drogi, związane z wykonywaniem robót, będą kierowane do załatwienia do Wykonawcy.

22. Ryzyko Zamawiającego.

- 22.1. Ryzyko Zamawiającego obejmuje:
  - a) straty lub szkody wynikłe na skutek użytkowania lub zajęcia przez Zamawiającego jakiegokolwiek odcinka robót, z wyjątkiem działań przewidzianych w warunkach umowy, przy czym nie uważa się za zajęcie przez Zamawiającego odcinka robót, gdy roboty są prowadzone bez zamykania ruchu.
  - b) straty lub szkody wynikłe na skutek nie dostarczenia przez Zamawiającego, Wykonawcy dokumentacji projektowej,
  - c) działania siły wyższej.

23. Ubezpieczenia

- 23.1. Wykonawca jest odpowiedzialny i ponosi wszelkie koszty z tytułu strat materialnych powstałych w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych i odpowiedzialności cywilnej w czasie realizacji robót, objętych Umową.
Wykonawca powinien zawrzeć odpowiednie umowy ubezpieczenia.
- 23.2. Ubezpieczeniu podlegają w szczególności:
- a) roboty objęte Umową, materiały, sprzęt i inne mienie związane z przeprowadzeniem robót,
  - b) odpowiedzialność cywilna za szkody oraz następstwa nieszczęśliwych wypadków dotyczące pracowników i osób trzecich, powstałe w związku z prowadzonymi robotami, w tym także ruchem pojazdów mechanicznych.

24. Wykopaliska archeologiczne

- 24.1. Wykopaliska, w szczególności monety, przedmioty wartościowe lub zabytkowe oraz inne przedmioty o znaczeniu historycznym lub archeologicznym bądź też przedstawiające znaczną wartość, odkryte lub znalezione na terenie budowy, stanowią własność Skarbu Państwa.
- 24.2. Wykonawca po uzgodnieniu z Zamawiającym jest zobowiązany poczynić niezbędne czynności, aby zabezpieczyć wykopaliska przed przywłaszczeniem, uszkodzeniem lub zniszczeniem przez personel Wykonawcy lub przez osoby trzecie.
- 24.3. Wykonawca niezwłocznie powiadomi Inspektora Nadzoru oraz właściwy organ państwowy o znaleziskach i wykona polecenia Inspektora Nadzoru dotyczące właściwego zabezpieczenia miejsca znalezienia, obchodzenia się z nimi i dalszego trybu postępowania.
- 24.4. Jeżeli zastosowanie się Wykonawcy do poleceń Inspektora Nadzoru spowoduje opóźnienie w realizacji robót, Zamawiający w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru i Wykonawcą ustali:
- a) przedłużenie terminu wykonania robót.

25. Stosowanie rozwiązań opatentowanych.

- 25.1. Jeżeli od Wykonawcy wymaga się lub też uzna on za konieczne albo uzasadnione użycie rozwiązania projektowego, materiału lub metody, które są chronione patentem lub innym prawem własności, to Wykonawca powinien spełnić wszystkie wymagania określone prawem, dotyczące zasad zastosowania chronionego rozwiązania, materiału lub metody.
- 25.2. Przed przystąpieniem do robót, w których mają zastosowanie chronione rozwiązania, materiały lub metody, Wykonawca powinien przedstawić Inspektorowi Nadzoru dowody spełnienia wymagań określonych w warunku 25.1.
- 25.3. Jeżeli nie dotrzymanie sformułowanych wyżej wymagań spowoduje następstwa finansowe lub prawne, to w całości obciążą one Wykonawcę.

26. Źródła materiałów miejscowych.

- 26.1. Wykonawca ponosi wszystkie koszty związane z eksploatacją źródeł materiałów miejscowych, włączając w to przygotowanie źródła, badania, uzgodnienia administracyjne, eksploatację, ochronę przed erozją, rekultywację i transport.

27. Zakłócenia ruchu i naruszenie praw osób trzecich.

- 27.1. Wszystkie roboty objęte umową winny być wykonywane, jeżeli jest to możliwe w taki sposób, aby nie zakłócać bez potrzeby lub w stopniu większym, niż to niezbędne, ruchu na drogach publicznych i prywatnych przejściach oraz terenach należących do Zamawiającego lub innych osób.
- 27.2. Wykonawca pokryje poniesione przez Zamawiającego koszty odszkodowania i opłaty wynikające z niewykonania obowiązków, o których mowa w warunku 27.1, na terenie budowy lub poza nim, w takich granicach, w jakich będzie za nie odpowiedzialny.

28. Zabezpieczenie dróg i obiektów inżynierskich.

- 28.1. Wykonawca jest zobowiązany zastosować niezbędne możliwe środki celem ochrony dróg i obiektów inżynierskich prowadzących na teren budowy przed uszkodzeniami, które mogą spowodować roboty, transport lub sprzęt Wykonawcy, jego dostawców lub Podwykonawców. W szczególności powinien dostosować się do obowiązujących ograniczeń obciążeń osi pojazdów podczas transportu materiałów i sprzętu na teren budowy i z terenu budowy.
- 28.2. Wykonawca jest zobowiązany ponosić koszty nałożonych na niego kar związanych z naruszeniem przez Wykonawcę przepisów dotyczących dopuszczalnych obciążeń osi pojazdów lub koszty naprawy uszkodzonych z jego winy dróg kołowych, szynowych, wodnych lub obiektów inżynierskich.
- 28.3. Trasy przewozów ładunków ponadnormatywnych lub specjalnych, których jednostkowy ciężar lub inne cechy mogą zagrażać uszkodzeniu drogi lub obiektu inżynierskiego, powinny być zatwierdzone przez zarządcę drogi. Jeżeli wystąpi potrzeba wykonania specjalnych wzmocnień drogi lub obiektu inżynierskiego, to Wykonawca winien powiadomić Inspektora Nadzoru o takiej konieczności i o swoich propozycjach wzmocnienia.

29. Naprawa uszkodzeń

- 29.1. Wykonawca jest zobowiązany chronić przed uszkodzeniem lub kradzieżą wykonane przez siebie roboty i materiały przeznaczone do wykonania robót, do dnia odbioru końcowego robót.
- 29.2. Uszkodzenia w robotach lub materiałach powstałe w okresie, o którym mowa w warunku 29.1. Wykonawca zobowiązany jest naprawić na własny koszt w sposób zapewniający zgodność robót i materiałów z wymaganiami: Specyfikacje techniczne i odbioru robót budowlanych, odpowiednimi normami, aprobatami i obowiązującymi przepisami prawa.
- 29.3. Wykonawca jest odpowiedzialny za uszkodzenia w robotach lub materiałach przeznaczonych do wbudowania w obiekt, którego dotyczą roboty budowlane będące przedmiotem Umowy; za uszkodzenia powstałe w okresie wykonywania robót lub w okresie odpowiedzialności Wykonawcy za Wady, wskutek okoliczności, za które odpowiada Wykonawca.

Materiały i jakość wykonania robót.

30. Jakość materiałów i robót.

- 30.1. Wykonawca jest odpowiedzialny za bieżącą kontrolę jakości robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy i materiałów.

- 30.2. Zasady zapewnienia jakości realizacji przedmiotu Umowy określa Program zapewnienia jakości. Wykonawca przygotowuje i przedłoży do zatwierdzenia przez Zamawiającego Program zapewnienia jakości.
- 30.3. Inspektor Nadzoru jest uprawniony do audytu wykonywania przez Wykonawcę Programu zapewnienia jakości.
- 30.4. Wszystkie materiały, które będą użyte do realizacji przedmiotu zamówienia powinny odpowiadać co do jakości wymaganiom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie określonym w Prawie budowlanym oraz winny odpowiadać wymaganiom, określonym w dokumentacji projektowej oraz w Specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych,
- 30.5. Na każde żądanie Zamawiającego - Inspektora Nadzoru, Wykonawca obowiązany jest okazać w stosunku do wskazanych materiałów przeznaczonych do budowy: certyfikat na znak bezpieczeństwa, certyfikat, deklarację zgodności z Polską Normą lub aprobatą techniczną,
- 30.6. Materiały wykorzystywane przez Wykonawcę w celu wykonania przedmiotu Umowy powinny w szczególności:
- a) odpowiadać wymaganiom określonym w ustawie dnia 16 kwietnia 2004 r o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2021, poz. 1213 t.j.) oraz Specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych,
  - b) posiadać wymagane przepisami prawa certyfikaty, aprobaty techniczne, dopuszczenia do stosowania w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w krajach Unii Europejskiej.
  - c) być dobrane zgodnie z zasadami wiedzy technicznej,
  - d) być przeznaczone i przydatne dla celów, do jakich zostały użyte przy wykonywaniu robót budowlanych,
  - e) być wolne od praw osób trzecich w dacie wykorzystania w celu realizacji przedmiotu Umowy.
- 30.7. Wykonawca jest zobowiązany przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz robót budowlanych zgodnie z zasadami kontroli jakości materiałów i robót określonymi w odrębnych przepisach oraz Specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.
- 30.8. Inspektor Nadzoru może zobowiązać Wykonawcę do;
- a) usunięcia materiałów nie odpowiadających normom jakościowym określonym w warunku 30.6. z terenu budowy w wyznaczonym terminie lub
  - b) ponownego wykonania robót, jeśli materiały lub jakość wykonywanych robót nie spełniają wymagań Specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych, lub nie zapewniają możliwości oddania do użytkowania przedmiotu umowy.
- 30.9. Jeżeli Wykonawca nie zastosuje się do wydanych poleceń Inspektora Nadzoru w terminie wskazanym przez Inspektora Nadzoru, Zamawiający po bezskutecznym wezwaniu Wykonawcy do wykonania tych poleceń, ma prawo zlecić powyższe czynności do wykonania przez osoby trzecie na koszt Wykonawcy i potrącić poniesione w związku z tym wydatki z wynagrodzenia Wykonawcy.
- 30.10. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli Inspektor Nadzoru ustali, że jakość materiałów nie odpowiada wymaganiom określonym w warunku 30.6., niezwłocznie zawiadomi o tym fakcie Wykonawcę.

- 30.11. Wykonawca zastosuje kwestionowane przez Inspektora Nadzoru materiały do robót dopiero wówczas, gdy Wykonawca udowodni Inspektorowi Nadzoru, że ich jakość spełnia wymagania określone w warunku 30.6., po uzyskaniu pisemnej akceptacji Inspektora Nadzoru.
Wszystkie koszty związane z tymi czynnościami obciążają odpowiednio Wykonawcę lub Zamawiającego na zasadach określonych w warunku. 30.18.
- 30.12. Materiały i roboty budowlane wskazane przez Inspektora Nadzoru powinny być poddawane badaniom służącym potwierdzeniu ich zgodności z odpowiednimi normami i przepisami.
- 30.13. Wszystkie badania kontrolne zlecone przez Inspektora Nadzoru określone w SST D.05.03.05 w rozdziale 6 (Kontrola Jakości Robót), Dokumentacji Projektowej i Programie zapewnienia jakości, Wykonawca jest zobowiązany przeprowadzać na własny koszt przez laboratorium akceptowane przez Inspektora Nadzoru.
- 31.14. Bieżące pomiary i badania materiałów oraz robót budowlanych powinny być prowadzone w miejscu wyprodukowania lub na terenie budowy.
- 30.15. Wykonawca zobowiązany jest zapewnić odpowiedni system kontroli oraz instrumenty, urządzenia, personel i materiały potrzebne do zbadania jakości i ilości materiałów i robót oraz dostarczyć na własny koszt Inspektorowi Nadzoru wymagane próbki materiałów przed ich wykorzystaniem, stosowane do Programu zapewnienia jakości robót.
- 30.16. Badania materiałów mogą być przeprowadzone na wniosek i koszt Wykonawcy poza miejscem wyprodukowania i terenem budowy w zaakceptowanej przez Inspektora Nadzoru placówce badawczej.
- 30.17. W przypadku wystąpienia wątpliwości ze strony Inspektora Nadzoru i Wykonawcy, co do wykonanych badań kontrolnych, zostaną one na wniosek Strony Umowy wykonane ponownie przez niezależne laboratorium, które nie wykonywało badań kontrolnych.
Koszty tych badań wraz ze wszystkimi kosztami ubocznymi poniesie strona, na której niekorzyść przemawia wynik badania.
- 30.18. Jeżeli wyniki badań wykażą, że: materiały bądź roboty budowlane nie są zgodne z wymaganiami: Specyfikacji technicznych i odbioru robót budowlanych oraz odpowiednimi normami i nie mają odpowiednich aprobat, koszty tych badań ponosić będzie Wykonawca, jeśli, zaś wyniki wykażą, że materiały bądź roboty są zgodne z wymaganiami: specyfikacji technicznych i odbioru robót budowlanych oraz odpowiednimi normami i posiadają odpowiednie aprobaty, koszty tych badań obciążą Zamawiającego.

31. Kontrola wytwórni materiałów

- 31.1. Wytwórnice materiałów mogą być kontrolowane przez Inspektora Nadzoru w celu sprawdzenia zgodności stosowanych metod produkcyjnych i jakości materiałów z wymaganiami. specyfikacji technicznych i odbioru robót budowlanych. Jeżeli wytwórnice materiałów nie należą do Wykonawcy, Wykonawca uzyska dla Inspektora Nadzoru pozwolenie na dokonywanie kontroli.

32. Odbiór robót przed zakryciem.

- 32.1. Wykonawca nie jest uprawniony do zakrycia wykonanej roboty budowlanej bez uprzedniej zgody Inspektora Nadzoru. Wykonawca, ma obowiązek umożliwić Inspektorowi Nadzoru sprawdzenie każdej roboty budowlanej zanikającej lub która ulega zakryciu.

- 32.2. Wykonawca zgłasza niezwłocznie gotowość do odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu wpisem do Dziennika budowy i jednocześnie zawiadamia o tej gotowości Inspektora Nadzoru.
- 32.3. Inspektor Nadzoru niezwłocznie dokonuje odbioru zgłoszonych przez Wykonawcę robót zanikających i ulegających zakryciu i potwierdza odbiór robót wpisem do Dziennika budowy.
- 32.4. Powyższe zapisy mają zapewnić ciągłość wykonywania robót bez zbędnych przestojów.
- 32.5. Jeżeli Inspektor Nadzoru uzna odbiór robót zanikających lub ulegających zakryciu za zbędny, jest zobowiązany powiadomić o tym Wykonawcę niezwłocznie.
- 32.6. W przypadku niezgłoszenia Inspektorowi Nadzoru gotowości do odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu lub dokonania zakrycia tych robót przed ich odbiorem, Wykonawca jest zobowiązany odkryć lub wykonać otwory niezbędne dla zbadania robót, a następnie na własny koszt przywrócić stan poprzedni.

33. Wstrzymanie robót.

- 33.1. Inspektor Nadzoru może polecić Wykonawcy wstrzymanie robót lub ich dowolnej części na okres, który uzna za konieczny, a także polecić zabezpieczenie robót na czas wstrzymania, w sposób, który uzna za właściwy w następujących przypadkach;
  - a) jest to konieczne dla prawidłowego wykonania robót lub ich bezpieczeństwa, a konieczność ta nie jest skutkiem działania lub zaniedbania Zamawiającego lub Inspektora Nadzoru.
  - b) wynika z warunków atmosferycznych i klimatycznych, w jakich są prowadzone roboty,
  - c) wynika z winy Wykonawcy,
  - d) na czas trwania warunków klimatycznych niezgodnych z wymaganiami Specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych,
- 33.2. Zamawiający na podstawie przedłożonych przez Wykonawcę dokumentów ustali w porozumieniu z Inspektorem Nadzoru wynikające z warunkiem 33.1.
  - a) przedłużenie terminu wykonania robót,

Terminy realizacji umowy

34. Data rozpoczęcia (patrz definicja 1.24)

- 34.1. Wykonawca w terminie 30 dni od zawarcia umowy przedstawi Zamawiającemu następujące dokumenty:
  - a. - program zapewnienia jakości
  - b. - szczegółowy harmonogram robót
- 2) - recepty laboratoryjne wraz z aktualnymi świadectwami dopuszczenia materiałów i wyrobów przeznaczonych do wykonania robót, spełniających wymagania zawarte w normach wymienionych w pkt. 10 SST D-05.03.05
- 3) projekt czasowej organizacji ruchu na czas prowadzonych robót.
- 4) - świadectwa, że wszystkie stosowane urządzenia i sprzęt badawczy posiadają ważną legalizację, zostały prawidłowo wykalibrowane i odpowiadają wymaganiom norm.
- 5) - wyniki badań laboratoryjnych w zakresie wymagań co do właściwości kruszywa zastosowanych do produkcji mieszanek bitumicznych zgodnie z WT – 1 Kruszywa Wymagania techniczne.

Wykonawca rozpocznie i będzie realizował roboty zgodnie z uaktualnionym harmonogramem robót.

35. Przekazanie terenu budowy.

- 35.1. Zamawiający ma obowiązek przekazania Wykonawcy terenu budowy po przedłożeniu przez Wykonawcę dokumentów wyszczególnionych w punkcie 34.1,

36. Termin wykonania (patrz definicja 1.25)

- 36.1. Całość robót powinna być wykonana zgodnie z terminem podanym w § 4 umowy:

- termin wykonania: 80 dni od dnia zawarcia umowy,
- lub przedłużonym terminem zgodnie z postanowieniami warunku 37.

37. Przedłużenie terminu wykonania robót.

- 37.1. Zamawiający jest obowiązany do przedłużenia terminu wykonania robót gdy:
- a) zaistnieją przyczyny opisane w warunkach 11.2.,14.3.,24.4,33.2., 52.2;
- 37.2. Zmiana terminu wykonania umowy następuje na wniosek Wykonawcy złożony nie później niż w ciągu 7 dni od zaistnienia okoliczności. Wykonawca zobowiązany jest wraz z wnioskiem przedłożyć Zamawiającemu wyjaśnienia i dowody potwierdzające zasadność żądania.
Zamawiający nie ma obowiązku przedłużenia terminu wykonania robót, jeżeli Wykonawca nie wykaże rzeczywistego wpływu okoliczności, o których mowa w pkt 37.1. na realizację przedmiotu umowy.
- 37.3. Wykonawcy przysługuje prawo żądania przedłużenia okresu wykonania umowy o ilość dni, w których zdarzenie opisane w pkt 37.1. uniemożliwiało wykonywanie prac objętych umową.
- 37.4. Zamawiający w ciągu 7 dni od daty złożenia pisemnego wniosku przez Wykonawcę powinien zdecydować, czy i o ile przedłużyć termin wykonania robót, przy czym termin może być przedłużony nie więcej niż o ilość dni, w których zdarzenie opisane w pkt 37.1. uniemożliwiało wykonywanie prac objętych umową.
- 37.5. W przypadku wystąpienia okoliczności opisanych w pkt 37.1. Zamawiający sporządzi protokół konieczności a zmiana terminu wykonania robót wprowadzona zostanie aneksem do zawartej umowy z Wykonawcą.
- 37.6. Zmiana terminu wykonania umowy może dotyczyć wyłącznie terminu realizacji tych prac, których wykonanie było niemożliwe z powodu zaistnienia przesłanek wymienionych w pkt 37.1.

38. Czas pracy i tempo robót.

- 38.1. Wykonawca nie powinien, bez zgody Inspektora Nadzoru wykonywać żadnych czynności na terenie budowy w nocy i w dniach wolnych od pracy. Jeżeli w wyjątkowych przypadkach, np. dla ratowania życia lub mienia lub też bezpieczeństwa robót będą wykonywane na terenie budowy niezbędne czynności w nocy lub w dniach wolnych od pracy, to Wykonawca niezwłocznie w formie pisemnej powiadomi o tym Inspektora Nadzoru.
- 38.2. Postawienia warunku 38.1. nie dotyczą czynności, które ze względów technologicznych lub zwyczajowo wykonywane są w systemie pracy wielozmianowej lub w ruchu ciągłym.

- 38.3. Jeżeli z jakiegokolwiek przyczyny, która nie uprawnia Wykonawcy do przedłużenia terminu wykonania robót, tempo robót zdaniem Inspektora Nadzoru nie pozwoli na terminowe zakończenie robót, Inspektor Nadzoru może polecić Wykonawcy podjęcie kroków dla przyspieszenia tempa robót. Wszystkie koszty związane z podjętymi działaniami obciążą Wykonawcę.
- 38.4. Jeżeli w wyniku polecenia Inżyniera, zgodnie z warunkiem 38.3, Wykonawca uzna za konieczne wykonanie robót w nocy i w dniach wolnych od pracy, to będzie on miał prawo w formie pisemnej zwrócić się do Inspektora Nadzoru o wyrażenie zgody. Jeżeli jednak kroki podjęte przez Wykonawcę pociągną za sobą dodatkowe koszty nadzoru Zamawiającego, to potrąci on je z należności Wykonawcy.

39. Odszkodowanie za zwłokę.

- 39.1. Jeżeli Wykonawca nie dotrzyma terminu wykonania robót wtedy Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne, zgodnie z postanowieniami zawartymi w Umowie w §.7.
- 39.2. Zapłacenie kary umownej nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku wykonania robót ani z jakichkolwiek innych zobowiązań wynikających z warunków umowy.

40. Odbiór częściowy robót.

- 40.1. Odbiór częściowy jest dokonywany po wykonaniu przez Wykonawcę części robót budowlanych składających się na przedmiot Umowy, na podstawie wpisu Kierownika robót do Dziennika budowy i potwierdzenia tego faktu przez Inspektora Nadzoru, po zgłoszeniu przez Wykonawcę gotowości do ich odbioru.
- 40.2. Przed zgłoszeniem gotowości do odbioru częściowego Wykonawca przeprowadza wszystkie wymagane próby i sprawdzenia, zawiadamiając o nich uprzednio Zamawiającego wpisem do Dziennika budowy w terminie umożliwiającym udział przedstawicieli Zamawiającego w próbach i sprawdzeniach.
- 40.3. Jeżeli całość robót zgłoszona do odbioru przejdzie zadowalająco wszystkie badania i próby przewidziane w specyfikacjach technicznych, potwierdzone przez Inspektora Nadzoru, Zamawiający wyznacza termin odbioru częściowego wykonanych robót.
- 40.4. Razem z wnioskiem (zgłoszeniem) o dokonaniu odbioru robót częściowych Wykonawca przekaze Zamawiającemu kompletny operat kolaudacyjny, który będzie podlegał sprawdzeniu niezwłocznie przez Inspektora Nadzoru.
- 40.5. Kompletny operat kolaudacyjny powinien zawierać: (dot. odbioru częściowego robót)
- kosztorys powykonawczy,
  - wymagania techniczne wykonania i odbioru,
  - receptury i ustalenia technologiczne,
  - dziennik budowy,
  - wyniki pomiarów kontrolnych oraz badań i oznaczeń laboratoryjnych, których zasady przygotowania i wykonania podano w Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych,
  - atesty jakościowe wbudowanych elementów (deklaracje zgodności z PN lub aprobatą techniczną),
  - opinia technologiczna sporządzona na podstawie wszystkich badań i pomiarów załączonych do dokumentów odbioru, która powinna zawierać wyniki badań oraz ogólne podsumowanie tychże wyników ze stwierdzeniem zgodności z recepturą i wymaganiem SST lub jej brakiem (jeżeli nie spełnia to należy wskazać, które parametry nie zostały

- 40.6. W przypadku stwierdzenia przez Inspektora Nadzoru braku kompletnego operatu kolaudacyjnego termin odbioru ulegnie przedłużeniu o czas dostarczenia kompletnych dokumentów, licząc od daty powiadomienia Wykonawcy przez Zamawiającego (**nie dłuższy niż 14 dni**).
- 40.7. Jeżeli Inspektor Nadzoru stwierdzi, że roboty zgłoszone do odbioru częściowego nie zostały wykonane, w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy termin ponownego złożenia przez Wykonawcę wniosku (zgłoszenia) o dokonanie odbioru częściowego.
- 40.8. Odbiór częściowy robót zostanie dokonany w ciągu **14 dni** od daty zgłoszenia do odbioru częściowego (z zastrzeżeniem zapisu w warunku 40.6. i 40.7.).
- 40.9. Warunkiem zachowania **14 dniowego** terminu odbioru częściowego jest złożenie kompletnego operatu kolaudacyjnego i sprawdzenie jego zgodności przez Inspektora Nadzoru.
- 40.10. Odbiór częściowy jest przeprowadzany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego, w tym Inspektora Nadzoru i upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy.
- 40.11. Komisja sporządza Protokół Odbioru częściowych robót. Podpisany Protokół odbioru częściowych robót jest podstawą do dokonania rozliczeń Stron.
- 40.12. Za dzień faktycznego Odbioru częściowego uznaje się dzień podpisania przez upoważnionych przedstawicieli Stron, Umowy - Protokołu odbioru częściowych robót.

40a. Odbiór końcowy robót.

- 40a.1. Odbiór końcowy jest dokonywany po wykonaniu przez Wykonawcę całości robót budowlanych składających się na przedmiot Umowy, na podstawie wpisu Kierownika robót do Dziennika budowy i potwierdzenia tego faktu przez Inspektora Nadzoru, po zgłoszeniu przez Wykonawcę zakończenia robót i zgłoszeniu gotowości do ich odbioru.
- 40a.2. Przed zgłoszeniem gotowości do odbioru końcowego Wykonawca przeprowadza wszystkie wymagane próby i sprawdzenia, zawiadamiając o nich uprzednio Zamawiającego wpisem do Dziennika budowy w terminie umożliwiającym udział przedstawicieli Zamawiającego w próbach i sprawdzeniach.
- 40a.3. Jeżeli całość robót zgłoszona do odbioru przejdzie zadowalająco wszystkie badania i próby przewidziane w specyfikacjach technicznych, potwierdzone przez Inspektora Nadzoru, Zamawiający wyznacza termin odbioru końcowego wykonanych robót.
- 40a.4. Razem z wnioskiem (zgłoszeniem) o dokonaniu odbioru robót Wykonawca przekaze Zamawiającemu kompletny operat kolaudacyjny, który będzie podlegał sprawdzeniu niezwłocznie przez Inspektora Nadzoru.
- 40a.5. Kompletny operat kolaudacyjny powinien zawierać: (dot. odbioru końcowego robót)
- kosztorys powykonawczy,
  - wymagania techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych,
  - receptury i ustalenia technologiczne,
  - dziennik budowy,
  - wyniki pomiarów kontrolnych oraz badań i oznaczeń laboratoryjnych, których zasady przygotowania i wykonania podano w Specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych,

- atesty jakościowe wbudowanych elementów (deklaracje zgodności z PN lub aprobatą techniczną),
  - opinia technologiczna sporządzona na podstawie wszystkich badań i pomiarów załączonych do dokumentów odbioru, która powinna zawierać wyniki badań oraz ogólne podsumowanie tychże wyników ze stwierdzeniem zgodności z recepturą i wymaganiem Specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych, lub jego brakiem (jeżeli nie spełnia to należy wskazać, które parametry nie zostały spełnione).
- 40a.6. W przypadku stwierdzenia przez Inspektora Nadzoru braku kompletnego operatu kolaudacyjnego termin odbioru ulegnie przedłużeniu o czas dostarczenia kompletnych dokumentów, licząc od daty powiadomienia Wykonawcy przez Zamawiającego (**nie dłuższy niż 21 dni**).
- 40a.7. Jeżeli Inspektor Nadzoru stwierdzi, że roboty nie zostały zakończone, w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy termin ponownego złożenia przez Wykonawcę wniosku (zgłoszenia) o dokonanie odbioru końcowego.
- 40a.8. Odbiór końcowy robót zostanie dokonany w ciągu **21 dni** od daty zakończenia (z zastrzeżeniem zapisu w warunku 40a.6. i 40a.7.).
- 40a.9. Warunkiem zachowania **21 dniowego** terminu odbioru końcowego jest złożenie kompletnego operatu kolaudacyjnego i sprawdzenie jego zgodności przez Inspektora Nadzoru.
- 40a.10. Odbiór końcowy jest przeprowadzany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego, w tym Inspektora Nadzoru i upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy.
- 40a.11. Komisja sporządza Protokół Odbioru końcowego robót. Podpisany Protokół odbioru końcowego robót jest podstawą do dokonania rozliczeń Stron.
- 40a.12. Za dzień faktycznego Odbioru końcowego uznaje się dzień podpisania przez upoważnionych przedstawicieli Stron, Umowy - Protokołu odbioru końcowego robót.

Odpowiedzialność za wady

41. Okres gwarancyjny.

- 41.1. Najkrótszy możliwy okres gwarancji jakości na roboty wymagany przez Zamawiającego (warunek konieczny) wynosi **36 miesięcy** od daty odbioru końcowego robót.
- 41.2. Najdłuższy możliwy okres gwarancji jakości na roboty wymagany przez Zamawiającego wynosi **60 miesięcy** od daty odbioru końcowego robót.
- 41.3. Okres rękojmi za wady wynosi **60 miesięcy** od daty odbioru końcowego robót.

42. Usuwanie wad

- 42.1. Wykonawca zobowiązany jest do usunięcia Wad w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego. Zamawiający wyznaczając termin na usunięcie Wad, zawsze uwzględnia charakter i specyfikę robót koniecznych do wykonania.
- 42.2. Wykonawca zobowiązuje się usunąć na swój koszt wady i usterki stwierdzone w przedmiocie Umowy w okresie rękojmi i gwarancji – w terminach technicznie i organizacyjnie uzasadnionych, wyznaczonych przez Zamawiającego.

- 42.3. Niedotrzymanie przez Wykonawcę wyznaczonego terminu będzie zakwalifikowane jako odmowa usunięcia wady.
- 42.4. W przypadku gdy Wykonawca nie zgłosi się w celu stwierdzenia wad i usterek w terminie określonym przez Zamawiającego lub nie usunie wad i usterek w terminie wskazanym przez Zamawiającego, Zamawiającemu po uprzednim pisemnym zawiadomieniu Wykonawcy, przysługuje prawo dokonania naprawy na koszt i ryzyko Wykonawcy, poprzez zlecenie usunięcia Wad podmiotowi trzeciemu – bez utraty praw wynikających z rękojmi.
- 42.5. Wszystkie reklamacje będą zgłaszane przez Zamawiającego niezwłocznie i potwierdzane pisemnie, najpóźniej jednak do dnia upływu okresu rękojmi i gwarancji.
- 42.6. W trakcie ważności gwarancji Zamawiający może organizować przeglądy gwarancyjne przedmiotu Umowy.
- 42.7. Wykonawca zobowiązuje się do bezpłatnego uczestnictwa w przeglądach, o których mowa w warunku 42.6.
- 42.8. Usunięcie ewentualnych wad, usterek i awarii stwierdzonych w trakcie przeglądu wymaga protokolarnego potwierdzenia.
- 42.9. Wykonanie zobowiązań z tytułu gwarancji i rękojmi należy do przedmiotu umowy.
- 42.10. W okresie rękojmi i gwarancji Wykonawca zobowiązuje się do przeprowadzania okresowych przeglądów przedmiotu umowy w terminach uzgodnionych z Zamawiającym, co najmniej 1 raz w roku.
- 42.11. Umowa stanowi dokument gwarancyjny w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego.
- 42.12. W przypadku ewentualnej konieczności wymiany urządzenia w okresie gwarancyjnym obowiązywać będzie dłuższa z gwarancji (Wykonawcy lub producenta).

43. Koszt usunięcia wad.

- 43.1. Koszt usunięcia wad ponosi Wykonawca, jeżeli powstały one, zdaniem Inspektora Nadzoru:
  - a) w wyniku użycia materiałów i urządzeń lub wykonania robót niezgodnie ze specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych i dokumentacją projektową,
  - b) w wyniku błędów w dokumentacji projektowej, tylko co do dokumentacji, którą Wykonawca sam przygotował,
  - c) w wyniku nie wywiązania się przez Wykonawcę z zobowiązań wynikających z warunków umowy.
- 43.2. Wady wykryte we własnym zakresie przez Wykonawcę winny być usunięte niezwłocznie.
- 43.3. Inspektor Nadzoru poświadczy, że wszystkie wady zostały usunięte.

44. Kosztorys ślepy

- 44.1. Kosztorys ślepy powinien zawierać wszystkie roboty, które mają zostać zrealizowane przez Wykonawcę w ramach umowy.
- 44.2. Kosztorys ślepy – zestawienie pozycji elementów rozliczeniowych, stanowiących podstawę Płatności z określeniem jednostki obmiaru i ilości robót wg kolejności technologicznej ich wykonania z odniesieniem do KNNR - Kosztorysowe Normy Nakładów Rzeczowych, KNR- Katalog Nakładów Rzeczowych, KSNR – Katalog Scalonych Nakładów Rzeczowych.

45. Kosztorys ofertowy

- 45.1. Wypełniony formularz *Kosztorysu ofertowego* z wartością robót stanowiącą cenę ofertową zamówienia, która stanowi kwota brutto (tj. netto + podatek VAT zgodny z obowiązującymi przepisami prawa).

- 45.2. Kosztorys sporządzony przez Wykonawcę w szczególności na podstawie dostarczonego przez Zamawiającego przedmiaru robót, wycenionego przez Wykonawcę w formie iloczynu ilości przedmiarowej i kosztu jednostkowego, stanowiący element Oferty Wykonawcy. Z uwagi na ustalone wynagrodzenie ryczałtowe kosztorys ofertowy ma charakter informacyjny i pomocniczy.

46. Sygnalizowanie zmian lub nieprawidłowości.

- 46.1. Wykonawca jest obowiązany informować Inspektora Nadzoru na bieżąco o problemach i okolicznościach, które mogą wpłynąć na jakość robót, lub opóźnienie terminu wykonania robót.
- 46.2. Od zajścia zdarzeń o jakich mowa w warunku 46.1. Wykonawca powinien prowadzić bieżące zapisy potrzebne dla uzasadnienia swego wniosku.
- 46.3. W ciągu 30 dni lub innym czasie, uzgodnionym z Inspektorem Nadzoru, od złożenia powiadomienia, Wykonawca powinien przedłożyć Inspektorowi Nadzoru szczegółową ocenę wpływu na termin wykonania robót.

47. Dokonywanie obmiarów

- 47.1. Obmiary powinny być przeprowadzone w obecności Inspektora Nadzoru.
- 47.2. Obmiaru robót nadających się do obmiaru w każdym czasie, niezależnie od ich postępu dokonuje się:
- a) w przypadku ich zanikania lub zakrycia,
  - b) w przypadku wystąpienia dłuższej przerwy w robotach,
  - c) w przypadku zmiany Wykonawcy robót.

48. Faktury częściowe

- 48.1 Zamawiający przewiduje możliwość wystawienia przez Wykonawcę jednej faktury częściowej, według stopnia zawansowania robót, do wysokości 40% wynagrodzenia umownego brutto.

49. Płatność faktur częściowych

- 49.1. Zamawiający przewiduje płatność jednej faktury częściowej na roboty objęte Umową w całym okresie ich realizacji.

50. Opóźnienie płatności.

- 50.1. W przypadku opóźnień płatności, Wykonawcy przysługuje prawo do naliczania ustawowych odsetek za zwłokę.

Odstąpienie od umowy

51. Odstąpienie od Umowy przez Zamawiającego i przez Wykonawcę.

- 51.1. Poza przypadkami przewidzianymi w przepisach ustawy – PZP oraz Kodeksu Cywilnego, Stronom przysługuje prawo odstąpienia od Umowy. Zamawiający ma prawo odstąpić od umowy w razie naruszenia przez Wykonawcę w sposób podstawowy postanowień umowy.

- 51.2. Przez naruszenia w sposób podstawowy postanowień umowy Strony rozumieją sytuacje polegające w szczególności na tym że:
- 1) Wykonawca nie przedłuża ważności wygasającego wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz ważności polisy OC.
Wykonawca zobowiązany jest do przedłużenia ważności wygasającej polisy i zabezpieczenia oraz dostarczenia Zamawiającemu nie później niż 10 dni przed terminem ich wygaśnięcia;
  - 2) Wykonawca przy realizacji umowy jest zaangażowany w praktyki korupcyjne stwierdzone prawomocnym wyrokiem Sądu;
  - 3) Wykonawca nie naprawia wadliwie wykonanych elementów robót w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego;
  - 4) Wykonawca realizuje roboty przewidziane Umową w sposób niezgodny z zapisami Umowy, wskazaniami Zamawiającego, w szczególności, jeżeli Wykonawca będzie wbudowywał materiały i urządzenia o cechach technicznych i użytkowych nierówno ważnych (gorszych) w stosunku do przewidzianych w dokumentacji technicznej;
  - 5) Wykonawca nie rozpoczął robót bez uzasadnionych przyczyn lub przerwał je na okres piętnaście dni roboczych i nie kontynuuje ich pomimo wezwania Zamawiającego złożonego na piśmie;
  - 6) przypadku niezastąpienia dotychczasowego kierownika budowy osobą posiadającą doświadczenie i kwalifikacje, nie mniejsze niż kierownik budowy/robót wskazany w ofercie;
  - 7) jeżeli zaistnieją istotne zmiany okoliczności powodujące, że wykonanie Umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia Umowy, lub dalsze wykonywanie umowy może zagrozić podstawowemu interesowi bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwu publicznemu, Zamawiający może odstąpić od Umowy w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o tych okolicznościach. W tym przypadku Wykonawca może żądać jedynie wynagrodzenia umownego, wynikające z zawansowania prac na dzień odstąpienia od umowy.
  - 8) zajdą przesłanki, o których mowa w art. 465 ust. 7 Ustawy Prawa Zamówień publicznych.
- 51.3. Odstąpienie od Umowy może nastąpić w terminie 10 dni od powzięcia przez Zamawiającego wiadomości o okolicznościach uprawniających go do odstąpienia.
- 51.4. W przypadku rozwiązania umowy przez odstąpienie, Wykonawcy nie przysługuje wynagrodzenie za nie wykonaną część umowy.
Skorzystanie przez Zamawiającego z prawa odstąpienia od umowy wywołuje skutek na przyszłość; chyba że inny skutek przewiduje umowa lub bezwzględnie obowiązujący przepis prawa. Zamawiający zachowuje wszystkie uprawnienia nabyte przed dniem odstąpienia, w szczególności w zakresie uprawnień z gwarancji jakości, rękojmi, zabezpieczenia należytego wykonania umowy i kar umownych. W tym samym zakresie pozostają w mocy obowiązki Wykonawcy powstałe przed dniem odstąpienia.
- 51.5. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Wykonawcy z jego zobowiązań z tytułu wad wykonawczych części przedmiotu umowy wykonanej do dnia odstąpienia, ani gwarancji i rękojmi w zakresie zrealizowanych robót oraz zobowiązań z tytułu kar umownych.
- 51.6. Wykonawcy przysługuje prawo odstąpienia od Umowy;
- 1) jeżeli Inspektor Nadzoru zleca Wykonawcy wstrzymanie robót i zlecenie to nie zostanie wycofane w ciągu 30 dni,

- 51.7. Odstąpienie od Umowy powinno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności takiego oświadczenia i powinno zawierać uzasadnienie. W przypadku odstąpienia od Umowy Wykonawcę oraz Zamawiającego obciążają następujące obowiązki szczegółowe.
- 51.8. Strony w terminie 7 dni od dnia odstąpienia od Umowy sporządzają protokół zdawczoodbiorczy terenu budowy oraz protokół inwentaryzacji wykonanych robót i ich wyceny, Wykonawca zobowiązany jest do dokonania i dostarczenia w w/w terminie Zamawiającemu inwentaryzacji robót wg stanu na dzień odstąpienia, potwierdzonej przez Inspektora nadzoru.
- 51.9. Koszty dodatkowe poniesione na zabezpieczenie terenu budowy oraz wszelkie inne uzasadnione koszty związane z odstąpieniem od umowy ponosi strona, której działanie bądź zaniechanie było przyczyną odstąpienia od umowy.
- 51.10. Wykonawca zabezpieczy przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym na koszt tej Strony, z winy której nastąpiło odstąpienie od Umowy;
- 51.11. Wykonawca sporządzi wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń, które nie mogą być wykorzystane przez Wykonawcę do realizacji innych nieobjętych Umową, jeżeli odstąpienie od Umowy nastąpiło z przyczyn niezależnych od niego;
- 51.12. Wykonawca zgłosi do dokonania przez Zamawiającego odbiór robót przerwanych oraz robót zabezpieczających, jeżeli odstąpienie od Umowy nastąpiło z przyczyn, za które Wykonawca odpowiada, niezwłocznie, a najpóźniej w terminie trzydziestu dni usunie z terenu budowy urządzenia zaplecza przez niego dostarczone lub wniesione;
- 51.13. Zamawiający, w razie odstąpienia od Umowy z przyczyn, za które Wykonawca nie odpowiada, obowiązany jest do:
  - 1) dokonania odbioru robót przerwanych oraz do zapłaty wynagrodzenia za roboty, które zostały wykonane do dnia odstąpienia;
  - 2) rozliczenia się z Wykonawcą z tytułu nierozliczonych w inny sposób kosztów budowy, obiektów zaplecza, urządzeń związanych z zagospodarowaniem i uzbrojeniem terenu budowy, chyba, że Wykonawca wyrazi zgodę na przejęcie tych obiektów i urządzeń;
  - 3) przejęcie od Wykonawcy pod swój dozór terenu budowy w ciągu trzydziestu dni od daty podpisania przez Strony Umowy protokołu inwentaryzacji robót w toku wg stanu na dzień odstąpienia.

Siła wyższa

52. Siła wyższa

- 52.1. Działania siły wyższej, za którą uważa się zdarzenie o charakterze nadzwyczajnym, występujące po zawarciu Umowy, a których Strony nie były w stanie przewidzieć w momencie jej zawierania i których zaistnienie lub skutki uniemożliwiają wykonanie Umowy zgodnie z jej treścią.
Do działań siły wyższej Strony zaliczają w szczególności: powódź, pożar, który nie powstał z winy Wykonawcy. Strona powołująca się na stan siły wyższej jest zobowiązana do niezwłocznego pisemnego powiadomienia drugiej strony, a następnie do udokumentowania zaistnienia tego stanu. Po ustąpieniu przeszkód w realizacji Umowy, spowodowanych zaistnieniem siły wyższej, Wykonawca zobowiązany jest dołożyć starań dla nadrobienia zaległości powstałych w wyniku nieprzewidzianych zadań. O ile stan siły wyższej trwa dłużej niż jeden miesiąc, każda ze Stron ma prawo do odstąpienia od dalszej realizacji bez kar i odszkodowań z tego tytułu. Roszczenia powstałe przed zaistnieniem siły wyższej zostaną rozliczone pomiędzy Stronami na dzień zaistnienia siły wyższej.
- 52.2. Zamawiający na podstawie przedłożonych przez Wykonawcę dokumentów ustali w porozumieniu z Inspektorem Nadzoru wynikające z warunkiem 52.1.
  - a) przedłużenie terminu wykonania robót,

Sprawy sporne

53. Procedura przy sprawach spornych.

- 53.1. Przed skierowaniem roszczeń do sądu Strony wykorzystają wszystkie procedury rozjemczo - ugodowe.

54. Kary umowne

- 54.1. Za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie zobowiązań wynikających z warunków umowy, strony zobowiązane są do zapłaty kar umownych, zgodnie z zapisami zawartymi w Umowie w §. 7.
- 54.2. Jeżeli kara umowna z któregośkolwiek tytułu wymienionego w umowie nie pokrywa poniesionej szkody, strony mogą dochodzić odszkodowania uzupełniającego, dokumentując to żądanie obliczeniem wysokości rzeczywistej szkody i wykazując ścisły związek pomiędzy poniesioną szkodą a niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązań wynikających z warunków umowy.
- 54.3. Dochodzenie kar umownych z tytułu zwłoki, ustalonych za każdy rozpoczęty dzień zwłoki, staje się wymagalne:
- a) za pierwszy rozpoczęty dzień zwłoki - w tym dniu,
  - b) za każdy następny rozpoczęty dzień zwłoki - odpowiednio w każdym z tych dni.
- 54.4. Zamawiający potrąci przewidzianą w Umowie w §. 7. karę umowną z dowolnej należności Wykonawcy, na co Wykonawca wyraża zgodę.
- 54.5. W przypadku nie potrącenia naliczonej kary umownej z należności Wykonawcy zgodnie z warunkiem 54.4. zapłata kar umownych, powinna nastąpić w ciągu 14 dni od złożenia Wykonawcy dokumentu potwierdzającego naliczenie kary.

55. Płatność faktury końcowej

1. Zamawiający wypłaci Wykonawcy należne wynagrodzenie na konto podane przez Wykonawcę, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury, po dokonaniu odbioru końcowego robót.
2. Podstawą wypłaty wynagrodzenia będzie faktura wystawiona przez Wykonawcę na podstawie protokołu odbioru końcowego robót.

56. Odbiór pogwarancyjny

- 56.1. Odbiór pogwarancyjny polega na ocenie wykonanych robót związanych z usunięciem Wad zaistniałych w okresie gwarancyjnym.
- 56.2. Zamawiający jest zobowiązany do dokonania odbioru pogwarancyjnego robót po upływie okresu gwarancyjnego.
- 56.3. Odbiór pogwarancyjny dokonany zostanie w ciągu 30 dni od dnia upływu okresu gwarancji jakości robót tj. **(zgodnie z złożonym formularzem ofertowym Wykonawcy)** od okresu odbioru końcowego robót.

ZAMAWIAJĄCY

WYKONAWCA

.....

.....